

Inhoud

1. Oriëntatie op de branche	8
1.1 Inleiding	8
1.2 Beveiligingsorganisaties	8
1.3 Beveiligingswerkzaamheden	8
1.4 Verschillende beveiligingsorganisaties	9
1.5 Particulier beveiligingsbedrijf	9
1.6 Particulier bedrijfsbeveiligingsdienst	9
1.7 Particuliere alarmcentrale	9
1.8 Particulier geld- en waarde transportbedrijf	10
1.9 Overige particuliere beveiligingsorganisaties	10
1.10 Particulier recherchebureau (onderzoeksbureau)	10
1.11 Functies en taken	12
1.12 Eigenschappen particulier onderzoeker	14
1.13 Verplichtingen particulier onderzoeker	16
1.14 Veelvoorkomende onderzoeksopdrachten	16
1.15 Onderzoek naar anonieme geschriften, bedreiging en stalking	16
1.16 Toedrachtsonderzoek (bijvoorbeeld bij aansprakelijkheid)	17
1.17 Onderzoek naar vermogensdelicten	17
1.18 Onderzoek naar inbreuk auteursrecht, merkvervalsing, octrooirecht	19
1.19 Opsporen van personen, goederen, geld en parallelimport	20
1.20 Open en gesloten achtergrondonderzoek	21
1.21 Onderzoek naar sabotage	21
1.22 Alimentatie onderzoek	21
1.23 Moraliteitsonderzoek	22
1.24 Kredietwaardigheids- en verhaalsonderzoek	22
1.25 Onderzoek naar verzuimfraude	23
1.26 Onderzoek naar bedrijfsspionage, overtreding non-concurrentiebeding	23
1.27 Preventieonderzoeken (gebouwen) geautomatiseerde systemen	24
1.28 Onderzoek mededelingsplicht bij een verzekeringsovereenkomst	24
1.29 Pre-employment onderzoek	24
1.30 Onderzoeksmiddelen en informatiebronnen	25
1.31 Rechtspersonen	28
1.32 De onderneming en het rechtsverkeer	28
1.33 De eenmanszaak	29
1.34 De maatschap	29
1.35 Vennootschap onder firma (vof)	29
1.36 De commanditaire vennootschap (cv)	29
1.37 De naamloze vennootschap (nv)	30
1.38 De besloten vennootschap (bv)	30
1.39 De coöperatieve verenigingen (coöp)	31
1.40 De stichting	31
1.41 De vereniging	32
1.42 Kamers van Koophandel	32

2. Onderzoek voorbereiden	36
2.1 Oriënterend of intakegesprek	36
2.2 Doelstelling en procedure	37
2.3 Inhoud of informatie	37
2.4 Ondersteunende en begrijpende acties	37
2.5 Plan van aanpak	38
2.6 Opdrachtgever	39
2.7 Recherchebureau	39
2.8 Opdracht	39
2.9 Doelstelling onderzoek	39
2.10 Data Protection Impact Assessment	39
2.11 Samenvatting intakegesprek	39
2.12 Stappenplan (te verrichten onderzoek en werkwijze)	40
2.13 Toepassing (digitale) technieken/hulpmiddelen	40
2.14 Tijdpad	40
2.15 Inzet personen	40
2.16 Communicatie	40
2.17 Informatieve fase	41
2.18 Onderzoeksfase	41
2.19 Fase van verifiëren, vergelijken en analyseren van verkregen informatie	41
2.20 Risicoanalyse	41
2.21 Eindoordeel en aanbevelingen	42
2.22 Offerte	42
2.23 Organisatiestructuur van het bedrijf	43
2.24 Lijnorganisatie	43
2.25 Lijn-staforganisatie	44
2.26 Matrixorganisatie	44
2.27 Entente structuur of netwerkorganisatie	44
2.28 Welke rechtspersoonlijkheid heeft het bedrijf	44
2.29 De rol van de ondernemingsraad binnen de organisatie	45
2.30 Overlegrecht	45
2.31 Instemmingsrecht	45
2.32 Adviesrecht	46
2.33 Initiatiefrecht	46
3. Verzamelen gegevens	48
3.1 Oriënterend of intakegesprek	48
3.2 Onderzoeksmogelijkheden	52
3.3 Houden interviews	53
3.4 Soorten interviews	53
3.5 Aanvang gesprek	53
3.6 Verschillende soorten vragen	54
3.7 Samenvatten	56
3.8 Voorbereiden van een confronterend gesprek	57
3.9 Plaatsen van camera's	59
3.10 Camera's op de werkplek	59
3.11 Camera's in een winkel	60
3.12 Camera's in en rond woningen	61

3.13	Heimelijke camera's	61
3.14	Meeluisteren, aftappen en opnemen	62
3.15	Opnemen van gesprekken	63
3.16	Afluisterapparatuur	64
3.17	Observatie	64
3.18	Statische observatie (posten)	66
3.19	Dynamische observatie (schaduwen)	66
3.20	Observatie te voet	66
3.21	Observatie per voertuig	70
3.22	Observatietactiek	74
3.23	Verbindingen	77
3.24	Standaarddrukkingen Nato spelalfabet	79
3.25	Het buurt- (of locatie)onderzoek	81
3.26	Getuigen	81
3.27	Betrokkene	82
3.28	De locatie van het onderzoek	82
3.29	De vragen tijdens het onderzoek	82
3.30	Onderzoek geschriften (herkennen falsificaten)	83
3.31	Onderzoek in geautomatiseerde systemen	84
3.32	Open bronnenonderzoek	85
3.33	Kadaster	86
3.34	Leggerartikel	86
3.35	Koopakte	87
3.36	Erfpachtakte	88
3.37	Hypotheekakte	88
3.38	Beslag	88
3.39	Veiling	88
3.40	Kamers van Koophandel	88
3.41	Kamers van Koophandel Buitenland	89
3.42	Het octrooibureau	90
3.43	Bouw- en woningtoezicht	90
3.44	Bibliotheken en documentatie-instellingen	91
3.45	Zoekmachines	92
3.46	Infiltratie	92
3.47	Proefaankopen	93
3.48	Technisch onderzoek	94
3.49	Sporenleer	94
3.50	Soorten sporen	94
3.51	Voet- of schoensporen	95
3.52	Bandensporen veroorzaakt door voertuigen	96
3.53	Werktuigsporen	97
3.54	Glas- en glasbreuksporen	98
3.55	Biologische sporen	98
3.56	Verfsporen	99
3.57	Sporen die door de dader op de PO zijn achtergelaten	100
3.58	Zoekmethoden	100
3.59	Veiligstellen sporen	102
3.60	Vingerspoor	103
3.61	Voet- of bandensporen	103

3.62	Werktuigsporen	104
3.63	Dievenval	104
3.64	Toedrachtsonderzoek	105
3.65	Meer PO's in een zaak	106
3.66	De waarneming van de PO	106
3.67	Handelswijze dader	109
3.68	De PO vertelt	110
3.69	De betrokkene vertelt	110
3.70	Getuigen scheiden	110
3.71	Verslaglegging van het onderzoek PO	110
3.72	Reconstructie	111
3.73	Signalement	112
4.	Vastleggen, analyseren en rapporteren	114
4.1	Analyse	114
4.2	Evaluatie van gegevens	116
4.3	Verwerking van gegevens	117
4.4	Analyseren van gegevens	117
4.5	Verstrekken van gegevens	118
4.6	Het ontwikkelen van hypothesen en een algemene stelling	118
4.7	Soorten gevolgtrekking van hypothesen	119
4.8	Een hypothese, wat is dat en hoe wordt ze opgebouwd?	119
4.9	Communicatie	120
4.10	Verbaal en non-verbaal	120
4.11	Communicatiestoring	122
4.12	Inhouds- en betrekkingniveau van communicatie	123
4.13	Rapportage	123
4.14	Interne rapportage	124
4.15	Specifiek rapport	124
4.16	Externe rapportage	127
4.17	Eisen waaraan een rapport dient te voldoen	129
4.18	Vormvereisten voor het vastleggen van interviews	130
5.	Digitaal onderzoek	134
5.1	Inleiding	134
5.2	Inschakelen digitaal onderzoeker	134
5.3	Normeringen Privacy gedragscode 2021	134
5.4	Werkzaamheden digitaal onderzoeker	135
5.5	ICT infrastructuur	135
5.6	Onderzoeksbronnen	136
5.7	Veiligstellen digitale gegevens	137
5.8	Wet meldplicht datalekken	138
5.9	Strafbare feiten	139
5.10	Identiteitsdiefstal	143
6.	Begrippenlijsten	146
6.1	Begrippen en woorden die in het Engels vertaald worden	146
6.2	ICT-begrippenlijst	147
6.3	Bronvermelding	160

Oriëntatie op
de branche

H1

H1 Oriëntatie op de branche

1.1 Inleiding

Niet alleen particulieren maar ook bedrijven lijden jaarlijks enorm veel schade door criminaliteit. Vaak komt de schade dan voort uit diefstal, verduistering en andere frauduleuze handelingen van eigen personeel. Het ontbreekt de politie vaak aan tijd om in dergelijke gevallen een diepgaand onderzoek te starten. De keerzijde van de medaille is echter dat het bedrijf zich niet kan veroorloven om geen actie te nemen. Indien namelijk geen actie wordt genomen dan wordt het de 'overtreders' wel heel gemakkelijk gemaakt. Ze zullen dan waarschijnlijk het ongewenste gedrag voortzetten.

Particuliere recherchebureaus (onderzoeksbureaus) spelen in op deze behoefte van bedrijven om onderzoeken uit te voeren die hen informatie zal geven over werknemers die het niet al te nauw nemen met de wetgeving.

Particuliere recherchebureaus vallen onder de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Particuliere Recherchebureaus (Wpbr).

Het doel van deze wet is te komen tot een goede samenwerking tussen particuliere recherchebureaus en de politie. De wet zorgt er tevens voor dat het gebruik van diensten van particuliere recherchebureaus niet ten koste gaat van de vrijheid en veiligheid van anderen. De activiteiten van een particulier onderzoeker zijn vaak privacygevoelig en kunnen daardoor een behoorlijke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van personen hebben.

Denk bijvoorbeeld aan het gebruik van verborgen video-opname apparatuur die gebruikt wordt bij observatie of aan de verwerking van persoonlijke en vertrouwelijke informatie. De wet stelt ten slotte ook regels ten aanzien van de betrouwbaarheid van het personeel dat in dienst is bij een particulier recherchebureau.

1.2 Beveiligingsorganisaties

Wat een beveiligingsorganisatie is, wordt beschreven in artikel 1 van de Wet op de Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus (Wpbr), namelijk:

"Een door één of meer personen in stand gehouden particuliere organisatie die gericht is op het verrichten van beveiligingswerkzaamheden".

1.3 Beveiligingswerkzaamheden

Beveiligingswerkzaamheden worden, eveneens in artikel 1 van de Wpbr, gedefinieerd als:

"Het bewaken van de veiligheid van personen en goederen of het waken tegen verstoring van orde en rust op terreinen en in gebouwen".

Volgens de memorie van toelichting bij de Wpbr gaat het daarbij om activiteiten die (mede) zijn gericht op het voorkomen van criminaliteit.

De vraag of er sprake is van een beveiligingsorganisatie moet worden beantwoord aan de hand van de werkzaamheden zoals die concreet door een organisatie worden verricht. Daarbij zal de wijze waarop de werkzaamheden zijn georganiseerd een rol spelen. Verder kunnen onder meer het al dan niet optreden bij onregelmatigheden en de uiterlijke kenmerken van de medewerkers in aanmerking genomen worden, bijvoorbeeld het dragen van uniforme kleding en het gebruik van portofoons of andere communicatieapparatuur.

Het in stand houden van een beveiligingsorganisatie zonder vergunning is op grond van artikel 2, eerste lid, van de Wet Particuliere Beveiligingsorganisaties en Recherchebureaus verboden en strafbaar gesteld in artikel 1, sub 4, van de Wet economische delicten.

1.4 Verschillende beveiligingsorganisaties

Er zijn verschillende soorten beveiligings-organisaties, namelijk:

- een particulier beveiligingsbedrijf (categorie ND);
- een bedrijfsbeveiligingsdienst (categorie BD);
- een particuliere alarmcentrale (categorie PAC);
- een particulier geld- en waarde-transportbedrijf (categorie PGW);
- overige particuliere beveiligingsorganisaties;
- een particulier onderzoeksbureau (categorie POB).

1.5 Particulier beveiligingsbedrijf

Het particuliere beveiligingsbedrijf verzorgt de veiligheid als commerciële activiteit. Men heeft zich gespecialiseerd in bepaalde beveiligingsaspecten en biedt deze aan andere ondernemers of particulieren aan. Hier kan dus ook een particulier die graag wil dat tijdens zijn vakantie zijn huis regelmatig bewaakt wordt een bewaker inhuren.

1.6 Particulier bedrijfsbeveiligingsdienst

De bedrijfsbeveiligingsdienst verricht haar werkzaamheden in een eigen bedrijf, waarbij het beveiligen zich richt op zowel de eigen werknemers als op bezoekers. Dit ‘eigen bedrijf’ is dan meestal een grotere onderneming met meerdere werknemers.

In plaats van het inhuren van een beveiligingsorganisatie regelt men de beveiliging zelf en zal men daarvoor dan ook een vergunning dienen aan te vragen. Een bedrijfsbeveiligingsdienst mag geen werkzaamheden voor derden verrichten.

1.7 Particuliere alarmcentrale

De particuliere alarmcentrale is verantwoordelijk voor de alarmopvolging van inbraak-, brand- en overvalalarmeren. De particuliere alarmcentrale heeft nauw contact met de politiemeldkamer, de brandweermeldkamer en met mobiele surveillanten om de alarmopvolging te realiseren. Men dient te voldoen aan specifieke eisen.

1.8 Particulier geld- en waarde transportbedrijf

Een particulier geld- en waarde transportbedrijf is helemaal gericht op het vervoer over de weg van geld en waardevolle goederen. Gezien de eisen die de wet stelt aan dit soort bedrijven is het niet mogelijk dat het vervoer op een andere wijze plaatsvindt. Het is in beginsel een beveiligingsorganisatie met specialisatie.

In de Regeling Particuliere Beveiligings-organisaties en Recherchebureaus (RPBR) worden nadere eisen gesteld aan het bedrijf. Hierin worden de eisen weergegeven ten aanzien van de bemanning, het voertuig, de communicatie- en de routemogelijkheden.

1.9 Overige particuliere beveiligingsorganisaties

De kop geeft eigenlijk al aan dat de beveiligingsorganisaties die niet vallen onder één van de hiervoor genoemde beveiligingsorganisaties, in deze rubriek worden ondergebracht. Voorbeelden hiervan zijn beveiligingsorganisaties die zich hebben gespecialiseerd in het uitlenen van horecaportiers of evenementbeveiligers.

De medewerkers van deze beveiligings-organisaties moeten voorzien zijn van een blauw legitimatiebewijs. Een ander voorbeeld zijn betaalde voetbalorganisaties die voetbalstewards inzetten bij de wedstrijden. Deze medewerkers hebben een oranje legitimatiebewijs.

1.10 Particulier recherchebureau (onderzoeksbureau)

Wat een recherchebureau is, is beschreven in artikel 1 van de Wpbr:

"Een natuurlijke persoon of rechtspersoon die in de uitoefening van een beroep of bedrijf met winstoogmerk researchwerkzaamheden verricht, voor zover die werkzaamheden worden verricht op verzoek van een derde, in verband met een eigen belang van deze derde en betrekking hebben op een of meer bepaalde natuurlijke personen".

Researchwerkzaamheden worden gedefinieerd als:

"Het vergaren en analyseren van gegevens".

Particuliere recherchebureaus doen onderzoek op verzoek van een opdrachtgever, in het private domein. Het zal daarbij veelal gaan om onderzoek naar feiten en omstandigheden die de opdrachtgever op enige wijze schade toebrengen of zouden kunnen toebrengen, of feiten die anderszins onrechtmatig jegens de opdrachtgever kunnen zijn.

Hier zit ook direct het verschil met een particuliere bedrijfsrecherchedienst. Dit is een door een onderneming in het leven geroepen organisatie die recherche-werkzaamheden ten behoeve van de **eigen** onderneming verricht en daarbij in hoofdzaak gebruik maakt van personen.

Een bedrijfsrecherchedienst heeft slechts één opdrachtgever, namelijk de eigen onderneming die de rekerchedienst in het leven heeft geroepen. Dit zal meestal een groot bedrijf zijn met veel werknemers. Voorbeelden zijn C&A en Siemens.

De bedrijfsrecherchedienst maakt dan deel uit van de eigen onderneming of instelling. Een particulier onderzoeksbureau wordt ook wel een recherchebureau genoemd. In een dergelijk bureau worden diverse onderzoeken verricht die vallen onder de wet. Zowel ondernemingen als particulieren kunnen een particulier onderzoeksbureau inhuren.

Particuliere recherche dient niet primair een strafrechtelijk of strafvorderlijk doel. De reactie op het onderzoek zal in de private sfeer liggen (bijvoorbeeld een ontslag of een regeling tot het betalen van schadevergoeding). Recherchebureaus houden zich niet bezig met strafvorderlijke opsporing. Die taak is voorbehouden aan politie en buitengewone opsporingsambtenaren, aan wie daartoe bij wet bevoegdheden zijn verleend.

Als recherchewerkzaamheden kunnen onder meer aangemerkt worden:

- onderzoeken in verband met fraude;
- screening van sollicitanten;
- het verzamelen van bewijs om ontslag te kunnen rechtvaardigen;
- onderzoeken in verband met bedrijfsspionage;
- de naleving van concurrentiebedingen door de werknemers;
- onderzoeken van mogelijke verzekeringsfraude.

Zodra werkzaamheden het karakter dragen van het vergaren en analyseren van gegevens worden deze gezien als recherchewerkzaamheden. De onderneming waar de desbetreffende personen deze werkzaamheden verrichten, wordt dan gezien als een recherchebureau. Daarbij is het niet van belang dat deze onderneming een andere doelstelling heeft. Dit geeft hen dan de verplichting om daarvoor een vergunning aan te vragen.

Indien een onderneming een erkend en dus vergunning houdend recherchebureau inschakelt om misstanden te onderzoeken, dan huurt men gewoon iemand in en is de onderneming niet vergunning plichtig.

De politie en het recherchebureau

De politie wordt niet gezien als een recherchebureau. De werkzaamheden van de politie en de recherchebureaus liggen vaak dicht bij elkaar. Vaak komt het voor dat bij recherchebureaus oud-politiemensen werkzaam zijn. Menigmaal is het voorgekomen dat zij informatie krijgen van hun oud-collega's.

Het behoeft geen betoog dat dit een bijzonder ongewenste situatie is. Dit fenomeen is inmiddels ruimschoots bekend onder de naam het 'old-boys-network'.

Bij de politie is men zich niet altijd bewust van dit sluimerend gevaar. Zeker als een medewerker van het recherchebureau gebruik maakt van 'oude netwerken' waarbij men niet weet dat de betreffende ex-politieagent niet meer bij de politie werkt.

Het recherchebureau en de bevoegdheden

Er zijn slechts enkele bevoegdheden uit het Wetboek van Strafvordering (Sv) die door de medewerker van het recherchebureau gebruikt kunnen en mogen worden. Dit is o.a. aanhouding op heterdaad van een verdachte (artikel 53 Sv). Ogenschijnlijk zou dit inhouden dat de particuliere onderzoeker geen enkele mogelijkheid zou hebben om zijn onderzoek te doen. Niets is minder waar. Juist doordat het hele onderzoek zich in de private sfeer afspeelt en geen opsporingsonderzoek dient, zijn de methodes volledig vrij, mits er maar geen strafbare feiten worden gepleegd. Dit betekent dat het zeker voorkomt dat de onderzoeken zich uitstrekken tot de privésfeer van mensen. Strafrechtelijk is dit niet aan te pakken. Hooguit dat een 'benadeelde' via een civiele procedure bepaalde zaken af kan dwingen ten aanzien van de gebruikte methodieken van de 'rechercheur'. Daarnaast bestaat ook nog de bepaling van het Burgerlijk Wetboek, de onrechtmatige daad, als blijkt dat uit bepaalde handelingen van de particuliere onderzoeker enige schade is ontstaan.